

**Τ.Ε.Ι ΗΠΕΙΡΟΥ
Σ.Ε.Υ.Π
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΘΕΜΑ:

**“ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΑΣΚΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ ΣΤΑ
ΠΑΙΔΙΑ ΜΕ ΔΥΣΛΕΞΙΑ ΣΧΟΛΙΚΗΣ
ΗΛΙΚΙΑΣ.”**

**ΕΙΣΗΓΗΣΗ: κ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ ΜΑΡΙΑ
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΠΑΓΩΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ
Α.Μ: 532**

ΙΩΑΝΝΙΝΑ, 2008

ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΔΥΣΛΕΞΙΑΣ:

«Δυσλεξία είναι η διαταραχή που παρουσιάζεται σε παιδιά τα οποία παρά την φοίτηση τους σε κανονικές σχολικές τάξεις αποτυγχάνουν να αποκτήσουν τις σχολικές δεξιότητες που σχετίζονται με την ανάγνωση, τη γραφή και την ορθογραφία, σε βαθμό ανάλογο με τις διανοητικές τους ικανότητες» (Πόρποδας, 1997).

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ:

(α) Η υπόθεση της νευρολογικής υπολειτουργίας (Πόρποδας, 1997)

(β) Ελλιπής ημισφαιρική κυριαρχία (Πόρποδας, 1997)

(γ) Παράγοντες γενετικών ανωμαλιών (Πόρποδας, 1997)

(δ) Η υπόθεση των Nicolson και Fawcett (Μαυρομμάτη, 2004)

ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΥΣΛΕΞΙΑΣ:

Critchley (1970), Miles (1974), Newton και Thomson (1974), Μαυρομαμάτη (1995), Μελλισουργός (1997).

ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ:

- Σύγχυση εννοιών δεξί – αριστερό
- Δυσκολία διάκρισης κυρίαρχου ματιού, χεριού, ποδιού
- Δυσκολία προσανατολισμού, χώρο-χρονικής αντίληψης
- Προβλήματα ακουστικής διάκρισης
- Υπερκινητικότητα, παρορμητικότητα, κινητική αδεξιότητα
- Προβλήματα ισορροπίας
- Διαταραχή οπτικής αντίληψης
- Δυσκολία στην οπτικοακουστική αντιστοίχιση ερεθισμάτων
- Αδυναμία συγκέντρωσης προσοχής
- Διαταραχή βραχύχρονης μνήμης
- Φτωχή λεκτική έκφραση
- Προβλήματα οργάνωσης
- Δυσκολία κατανόησης αλληλουχίας, διαδοχικότητας.

ΣΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΣΗ:

- Παραλείψεις, προσθέσεις, αντιμεταθέσεις, συγχύσεις, αντικαστάσεις γραμμάτων, συλλαβών και λέξεων
- Όχι παύσεις σε σημεία στίξης
- Αργός ρυθμός, κακή ροή
- Δυσκολία εύρεσης σωστής σειράς στο κείμενο
- Καθρεπτικός τρόπος ανάγνωσης
- Αντικατάσταση λέξεων με άλλες με παρόμοιο νοηματικό περιεχόμενο π.χ λευκός – άσπρος

ΣΤΗΝ ΓΡΑΦΗ:

- Παραλήψεις, προσθέσεις, αντικαταστάσεις γραμμάτων, συλλαβών και λέξεων
- Αδικαιολόγητα κενά ή κατάργηση των διαστημάτων ανάμεσα στις λέξεις
- Καθρεπτικός τρόπος γραφής
- Απουσία χρήσης σημείων στίξης
- Προβλήματα τονισμού λέξεων

- Λάθος χρήση κεφαλαίων γραμμάτων
- Λάθος δομή των προτάσεων τους
- Περιορισμένο λεξιλόγιο και εκφραστική ικανότητα
- Ατελή ευθυγράμμιση λέξεων πάνω στην σειρά του τετραδίου
- Δύσκολη γενίκευση κανόνων

ΨΥΧΟΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ:

- Κατάθλιψη (*Livingston, 1990*)
- Ανησυχία / Άγχος (*Cornwell & Bawden, 1992*)
- Χαμηλή Αυτοεκτίμηση (*Huntington & Bender, 1993*)
- επιθετικότητα και αντικοινωνικότητα (*Hinshaw, 1992*)
- Χαμηλή υποκίνηση για επίτευγμα, λόγω έλλειψης εσωτερικών και εξωτερικών κινήτρων (*Oka & Paris, 1987, Weiner, 1995, Pumfrey, 1997*).

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΔΥΣΛΕΞΙΑΣ:

- Ιατροκοινωνικό ιστορικό (*Παντελιάδου, 2000*)
- Ψυχολογικές εξετάσεις (*Τζουριάδου, 1987*)
- Παιδοψυχιατρική-ιατρική εξέταση (*Παντελιάδου, 2000*)
- Εκτίμηση μαθησιακού επιπέδου (*Παντελιάδου, 2000*)

Σταθμισμένα ελληνόγλωσσα διαγνωστικά τεστ δυσλεξίας:

- Αθηνά Τεστ Διάγνωσης Μαθησιακών Δυσκολιών (*Παρασκευόπουλος, Καλαντζή – Αζίτζι, & Γιαννίτσας, 1999*)
- Τεστ Πρώιμης Ανίχνευσης Δυσλεξίας (*Ζακοπούλου, 2003*)

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΚΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΙΑΓΝΩΣΗ ΤΗΣ

ΔΥΣΛΕΞΙΑΣ:

ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΟΜΑΔΑ:

- ΨΥΧΟΛΟΓΟΣ (www.evrytanika.gr)
- ΛΟΓΟΘΕΡΑΠΕΥΤΗΣ (www.evrytanika.gr)
- ΝΕΥΡΟΛΟΓΟΣ (www.healthlink.com)
- ΠΑΙΔΟΨΥΧΙΑΤΡΟΣ (<http://e-pediatrics.com>)
- ΕΙΔΙΚΟΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ (www.specialeducation.gr)

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΓΙΑ ΔΙΑΓΝΩΣΗ ΔΥΣΛΕΞΙΑΣ:

- ΙΑΤΡΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ (www.focusonchild.gr)
- ΚΕΝΤΡΑ ΔΙΑΓΝΩΣΗΣ, ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ (ΚΔΑΥ) (www.focusonchild.gr)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1η

- Ένωσε με γραμμές για να φτιάξεις συλλαβές!

βρ

α

ε

ο

ου

ι

υ

ω

ΣΤΟΧΟΣ

Το παιδί καλείται να ενώσει το σύμπλεγμα που του δίνεται σε κάθε καρτέλα με κάθε ένα φωνήεν, να γράψει την συλλαβή που δημιουργείται και να την διαβάσει. Ο σκοπός αυτής της δραστηριότητας είναι να εισάγει το παιδί στην ανάγνωση του συμφωνικού συμπλέγματος πρώτα σε επίπεδο συλλαβής, διότι αποτελεί το πρώτο στάδιο της ανάγνωσης.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2η

Κύκλωσε όλα τα «πρ» στις παρακάτω λέξεις :

πρ

πρώτος

πρέπει

πράσινος

κοπριά

πρόβατο

πρωί

πριν

πρίζα

προσοχή

Κύκλωσε όλα τα «ρτ» στις παρακάτω λέξεις :

ρτ

πάρτι

χαρτί

κάρτα

φορτηγό

τούρτα

φουρτούνα

συρτάρι

σπίρτο

ΣΤΟΧΟΣ

Στην δεύτερη δραστηριότητα απαιτείται από το παιδί μόνο να εντοπίσει το σύμπλεγμα, κυκλώνοντας το σε λίστες λέξεων. Σκοπός αυτής της δραστηριότητας είναι να εισάγει το παιδί στο επίπεδο της λέξης χωρίς όμως να απαιτεί και την ανάγνωση της.

Δραστηριότητα 3η

Παράδειγμα 1:

β ά _ _ α

1) κρ

2) ργ

3) ρκ

Παράδειγμα 2:

__ ο ί ο

1) λπ

2) πλ

3) τλ

ΣΤΟΧΟΣ

Στην τρίτη δραστηριότητα παρουσιάζεται στο παιδί μια λέξη στην οποία απαιτείται να συμπληρώσει το συμφωνικό σύμπλεγμα που λείπει. Δίπλα από κάθε λέξη υπάρχει ένα σκίτσο το οποίο απεικονίζει την έννοια της λέξης. Κάτω από την λέξη υπάρχουν τρία συμφωνικά συμπλέγματα και το παιδί διαλέγει αυτό το οποίο ταιριάζει. Αφού βρει το σύμπλεγμα που ταιριάζει στην λέξη, το γράφει και μετά διαβάζει την λέξη. Ο σκοπός αυτής της δραστηριότητας είναι η ανάγνωση και η γραφή του συμφωνικού συμπλέγματος σε επίπεδο λέξης.

Δραστηριότητα 4η:

Συμπλήρωσε τις προτάσεις με ότι λείπει και διάβασε:

- Ο μαθητής κάθεται στο _ _ α ν ί ο.
- Το φαγητό είναι στο _ _ α π έ ζ ι.
- Η α _ _ ο ύ δ α ζει στο δάσος.
- Η π έ _ _ ι κ α είναι πουλί.
- Βάλε μου νερό από την _ _ ύ σ η.
- Θα διαβάσω ένα β ι _ _ ί ο.
- Ο Νίκος παίζει _ _ α ρ ί ν ο.
- Στο τ σ ί _ _ ο έχει ζώα.

ΣΤΟΧΟΣ

Η τέταρτη δραστηριότητα αποτελείται από προτάσεις οι οποίες περιέχουν μια λέξη με συμφωνικό σύμπλεγμα το οποίο απουσιάζει. Το παιδί αφού διαβάσει όλη την πρόταση καλείται να βρει και συμπληρώσει το σύμπλεγμα που λείπει και να το γράψει. Έπειτα, ζητάμε να ξαναδιαβάσει την πρόταση ολοκληρωμένη. Σκοπός αυτής της δραστηριότητας είναι η ανάγνωση λέξεων με συμφωνικά συμπλέγματα σε επίπεδο πρότασης.

ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ

- Μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες ή εκπαιδεύσιμους με νοητική καθυστέρηση.
- Ανάγνωση βασικών αναγνωστικών δομών
- Δυσκολίες στην ανάγνωση συμφωνικών συμπλεγμάτων.
- Η παρέμβαση πάντοτε εξατομικευμένη
- Δυνατότητα τροποποίησης του υλικού και προσαρμογής του στις ανάγκες και δυνατότητες του κάθε παιδιού.
- Γενικότερα, γίνεται φανερό το πόσο περίπλοκη αλλά ταυτόχρονα σημαντική και καθοριστική είναι η απόφαση για την έναρξη της παρέμβασης στην Δυσλεξία.
- Διεπιστημονική αξιολόγηση
- Αρχικά, εξέταση από ωτορινολαρυγγολόγο, τον οφθαλμίατρο, καθώς και από τον παιδίατρο με ειδικότητα στην αναπτυξιακή παιδιατρική.
- Συστηματική και συχνή επιμόρφωση όλων όσων εμπλέκονται στην παιδαγωγική διαδικασία των παιδιών με δυσλεξία.
- Σωστή ενημέρωση των γονιών, για τη σωστή καθοδήγηση τους
- Όχι στην περιθωριοποίηση των μαθητών με δυσλεξία

*Ευχαριστώ πάρα πολύ
για την προσοχή σας!*